

Tiistai 12. helmikuuta 2019

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN PARLAMENTTI

P8_TA(2019)0080

Euroopan oikeusasiamiehen ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot

Euroopan parlamentin päätöslauselma 12. helmikuuta 2019 luonnoksesta Euroopan parlamentin asetukseksi Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista ja päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom kumoamisesta (2018/2080(INL) – 2019/0900(APP))

(2020/C 449/26)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 228 artiklan 4 kohdan,
 - ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan 1 kohdan,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 ja 43 artiklan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 ja 52 artiklan,
 - ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön sekä vetoamusvaliokunnan lausunnon (A8-0050/2019),
1. hyväksyy liitteenä olevan luonnoksen asetukseksi;
 2. kehottaa puhemiestä välittämään liitteenä olevan asetusluonnoksen neuvostolle ja komissiolle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 228 artiklan 4 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti;
 3. kehottaa puhemiestä huolehtimaan asetuksen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun komissio on antanut lausunnon ja neuvosto on antanut hyväksynnän liitteenä olevasta asetusluonnoksesta.

Tiistai 12. helmikuuta 2019

PÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE

Luonnos Euroopan parlamentin asetukseksi Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista ja päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom kumoamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 228 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 A artiklan 1 kohdan,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyhteisössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon neuvoston hyväksynnän,

ottaa huomioon komission lausunnon,

noudattaa erityistä lainsäätämisyhteisystä,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Oikeusasiamiehen ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot olisi vahvistettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, erityisesti sen 20 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja 228 artiklan, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan määräysten mukaisesti.
- (2) Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklassa oikeus hyvään hallintoon tunnustetaan Euroopan unionin kansalaisten perusoikeudeksi. Perusoikeuskirjan 43 artiklassa puolestaan tunnustetaan oikeus tehdä Euroopan oikeusasiamiehelle kantelu, joka koskee epäkohtia unionin toimielinten, elinten tai laitosten toiminnassa. Jotta kyseiset oikeudet olisivat tehokkaita ja jotta parannettaisiin oikeusasiamiehen valmiuksia suorittaa perusteellisia ja puolueettomia tutkimuksia, oikeusasiamiehelle olisi annettava kaikki tarvittavat välineet perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettujen tehtävien menestyksekkääseen hoitamiseen.
- (3) Euroopan parlamentin päätöstä 94/262/EHTY, EY, Euratom⁽¹⁾ muutettiin viimeksi vuonna 2008. Lissabonin sopimuksen tultua voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009 unionille luotiin uusi oikeudellinen kehys. SEUT 228 artiklan 4 kohdan mukaan Euroopan parlamentti voi komission lausunnon ja neuvoston antaman hyväksymisen saatuaan antaa asetuksen, jossa vahvistetaan oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskeva ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot. Sen vuoksi on suotavaa kumota päätös 94/262/EHTY, EY, Euratom ja korvata se asetuksella nykyisin sovellettavan oikeusperustan mukaisesti.
- (4) Niiden ehtojen määrittelyssä, joiden mukaisesti kantelu voidaan tehdä oikeusasiamiehelle, olisi noudatettava periaatetta, jonka mukaan kantelun voivat tehdä kaikki maksutta ja helposti samanaikaisista uusista tai vireillä olevista oikeudellisista ja hallinnollisista menettelyistä johtuvista erityisistä rajoituksista huolimatta.
- (5) Oikeusasiamiehellä on oikeus antaa suosituksia, jos hän havaitsee, että unionin toimielin, elin tai laitos ei sovelta tuomioistuimen päätöstä asianmukaisesti.
- (6) On tarpeen vahvistaa menettelyt, joita noudatetaan, kun oikeusasiamiehen tutkimusten tuloksista käy ilmi hallinnollisia epäkohtia. Olisi myös säädettävä oikeusasiamiehen Euroopan parlamentille kunakin vuonna istuntokauden lopussa antamasta kattavasta kertomuksesta.
- (7) Oikeusasiamiehen roolin vahvistamiseksi on suotavaa, että oikeusasiamies voi suorittaa oma-aloitteisia tutkimuksia toistuvien tai erityisen vakavien hallinnollisten epäkohtien havaitsemiseksi ja parhaiden hallintokäytäntöjen edistämiseksi unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta oikeusasiamiehen pääasiallista tehtävää, joka on kantelujen käsitteleminen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin päätös 94/262/EHTY, EY, Euratom, tehty 9 päivänä maaliskuuta 1994, oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista (EYVL L 113, 4.5.1994, s. 15).

Tiistai 12. helmikuuta 2019

- (8) Oikeusasiamiehen toiminnan tehostamiseksi hänen olisi voitava omasta aloitteestaan tai kantelun perusteella suorittaa tutkimuksia aiempien tutkimusten perusteella varmistaakseen, onko, ja missä määrin, asianomainen toimielin, elin tai laitos noudattanut annettuja suosituksia. Oikeusasiamiehellä olisi myös oltava oikeus sisällyttää Euroopan parlamentille annettavaan vuosikertomukseensa arviointi annettujen suositusten noudattamisasteesta ja arviointi käytettävissä olevien resurssien riittävydestä perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen.
- (9) Oikeusasiamiehellä olisi oltava mahdollisuus tutustua kaikkeen tehtäviensä hoitamiseen tarvittavaan aineistoon. Tätä varten unionin toimielimet, elimet ja laitokset on veloitettava toimittamaan oikeusasiamiehelle kaikki tämän niiltä pyytämät tiedot, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisia oikeusasiamiehen velvollisuuksia⁽¹⁾. Luottamuksellisiin tietoihin tai asiakirjoihin tutustumisen edellytyksenä olisi oltava unionin asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen luottamuksellisten tietojen käsittelyä koskevien sääntöjen noudattaminen. Luottamuksellisia tietoja tai asiakirjoja toimittavien toimielinten, elinten ja laitosten olisi ilmoitettava oikeusasiamiehelle luottamuksellisuudesta. Asianomaisen unionin toimielimen, elimen, tai laitoksen luottamuksellisten tietojen käsittelyä koskevien sääntöjen täytäntöön panemiseksi oikeusasiamiehen olisi sovittava etukäteen asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen kanssa luottamuksellisten tietojen tai asiakirjojen ja muiden salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen käsittelyä koskevista ehdoista. Jos oikeusasiamies toteaa, että häntä ei avusteta toivotulla tavalla, hänen olisi annettava asia tiedoksi Euroopan parlamentille, jonka olisi toteutettava aiheellisia toimenpiteitä.
- (10) Oikeusasiamies ja oikeusasiamiehen henkilöstö ovat velvollisia käsittelemään luottamuksellisina kaikki tehtäviään hoitaessaan saamansa tiedot. Oikeusasiamiehen olisi kuitenkin annettava toimivaltaisille viranomaisille tiedoksi seikat, joilla hän arvioi voivan olla rikosoikeudellista merkitystä ja jotka hän on saanut tietoonsa tutkimuksensa yhteydessä. Oikeusasiamiehen olisi myös voitava ilmoittaa asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle seikat, jotka antavat aiheita jonkun näiden henkilöstön jäsenen käyttäytymisen kyseenalaistamiseen.
- (11) Olisi otettava huomioon viimeaikaiset muutokset, jotka koskevat unionin taloudellisten etujen suojaamista rikoksilta, erityisesti Euroopan syyttäjänviraston perustaminen neuvoston asetuksella (EU) 2017/1939⁽²⁾, jotta oikeusasiamies voisi toimittaa Euroopan syyttäjänvirastolle kaikki tämän toimivaltaan kuuluvat tiedot. Jotta kunnioitetaan kaikilta osin Euroopan unionin perusoikeuskirjan 48 artiklassa vahvistettuja syyttömyysolettamaa ja oikeutta puolustukseen, on myös suotavaa, että jos oikeusasiamies toimittaa Euroopan syyttäjänvirastolle tämän toimivaltaan kuuluvia tietoja, oikeusasiamies ilmoittaa tietojen toimittamisesta henkilölle, jota asia koskee, ja kantelun tekijälle.
- (12) Olisi säädettävä oikeusasiamiehen ja jäsenvaltioissa toimivien vastaavien viranomaisten välisestä yhteistyömahdollisuudesta kulloinkin sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. On myös suotavaa toteuttaa toimia, jotta oikeusasiamies voi tehdä yhteistyötä Euroopan unionin perusoikeusviraston kanssa, koska tällainen yhteistyö voi tehostaa oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista.
- (13) Euroopan parlamentin tehtävänä on nimittää oikeusasiamies jokaisen vaalikauden alussa ja sen ajaksi sellaisten henkilöiden joukosta, jotka ovat unionin kansalaisia, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka täyttävät kelpoisuusvaatimukset. Olisi myös säädettävä oikeusasiamiehen tehtävien päättymistä ja oikeusasiamiehen sijaista koskevista ehdoista.
- (14) Oikeusasiamiehen tehtävät olisi hoidettava täysin riippumattomasti. Oikeusasiamiehen olisi annettava unionin tuomioistuimessa juhlallinen vakuutus aloittaessaan tehtävässä. Olisi säädettävä oikeusasiamiehen tehtävien luonteen kanssa ristiriidassa olevasta toiminnasta sekä oikeusasiamiehen palkasta, erioikeuksista ja vapauksista.
- (15) Olisi hyväksyttävä säännöksiä oikeusasiamiehen kotipaikasta, jonka olisi oltava sama kuin Euroopan parlamentin kotipaikka. Olisi myös hyväksyttävä säännöksiä oikeusasiamiestä avustavan sihteeristön virkamiehistä ja muusta henkilöstöstä sekä sen talousarviosta.

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

(2) Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

Tiistai 12. helmikuuta 2019

- (16) Oikeusasiamiehen tehtävänä on antaa tämän asetuksen täytäntöönpanomääräykset. Jotta taataan oikeusvarmuus ja tiukimmat vaatimukset oikeusasiamiehen tehtävien hoitamisessa, kyseisten täytäntöönpanomääräysten vähimmäisisältö olisi vahvistettava tässä asetuksessa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

1. Tällä asetuksella vahvistetaan Euroopan oikeusasiamiehen ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot.
2. Oikeusasiamies toimii unionin toimielimistä, elimistä ja laitoksista riippumattomana oikeusasiamiehelle perussopimuksissa annetun toimivallan mukaisesti ja ottaa asianmukaisesti huomioon SEUT 20 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja 228 artiklan sekä oikeutta hyvään hallintoon koskevan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan.
3. Perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeusasiamies ei saa puuttua tuomioistuimissa käsiteltäviin asioihin eikä kyseenalaistaa tuomioistuimen päätöstä tai tuomioistuimen tuomiovaltaa.

2 artikla

1. Oikeusasiamies auttaa paljastamaan epäkohtia unionin toimielinten, elinten ja laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta Euroopan unionin tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä, ja antaa tarvittaessa suosituksia epäkohtien poistamiseksi. Minkään muun viranomaisen tai kenenkään muun henkilön toiminnasta ei voi kannella oikeusasiamiehelle.
2. Unionin kansalaiset tai luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, voivat tehdä suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenen välityksellä oikeusasiamiehelle kantelun epäkohdasta unionin toimielinten, elinten tai laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta Euroopan unionin tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä. Oikeusasiamies antaa asian tiedoksi kyseiselle toimielimelle, elimelle tai laitokselle heti saatuaan kantelun käsiteltäväksi ja noudattaa tältä osin henkilötietojen suojaa koskevia unionin normeja.
3. Kantelusta on käytävä selvästi ilmi sen kohde sekä sen tekijän henkilöllisyys. Kantelun tekijä voi pyytää, että kantelu tai sen osia käsitellään luottamuksellisena.
4. Kantelu on tehtävä kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kantelun perusteena olevat seikat, ja ennen kantelun tekemistä on asianmukaiset hallinnolliset menettelyt oltava suoritettu toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, joita asia koskee.
5. Oikeusasiamies päättää, kuuluuko kantelu oikeusasiamiehen toimivaltaan ja voidaanko se ottaa käsiteltäväksi. Jos kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan tai sitä ei voida ottaa käsiteltäväksi, oikeusasiamies voi ennen asian käsittelyn päättämistä neuvoa kantelun tekijää kääntymään toisen viranomaisen puoleen.
6. Oikeusasiamiehelle tehdyt kantelut eivät keskeytä oikeudenkäyntiin tai hallinnolliseen menettelyyn liittyvän valitusajan kulumista.
7. Kun oikeusasiamiehen on ilmoitettava, että hän ei voi ottaa kantelua käsiteltäväksi tai että hänen on lopetettava kantelun käsittely sen vuoksi, että esiin tuotuja seikkoja käsitellään tai on käsitelty oikeudenkäynnissä, oikeusasiamiehen aikaisemmin mahdollisesti suorittamien tutkimusten tulokset arkistoidaan lopullisesti.

Tiistai 12. helmikuuta 2019

8. Sukupuolista häirintää koskevia kanteluita lukuun ottamatta oikeusasiamiehelle voidaan kannella unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä näiden virkamiesten tai muun henkilöstön välisiin työsuhteisiin liittyvistä asioista vain, jos asianosainen on käyttänyt kaikki hallinnon sisäiset valitusmahdollisuudet, erityisesti neuvoston asetuksella (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68⁽¹⁾ säädettyjen Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja unionin muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen, jäljempänä ”henkilöstösäännöt”, 90 artiklassa tarkoitetut menettelyt, ja vasta kun asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen vastausta koskeva määräaika on päättynyt.

9. Oikeusasiamies antaa viipymättä kantelun tekijälle tiedoksi, mitä toimia kantelun johdosta on toteutettu.

3 artikla

1. Oikeusasiamies suorittaa omasta aloitteestaan tai kantelun seurauksena kaikki perustelluiksi arvioimansa tutkimukset, mukaan lukien aikaisempien tutkimusten perusteella suoritettavat tutkimukset, mahdollisten epäkohtien selvittämiseksi unionin toimielinten, elinten tai laitosten toiminnassa. Oikeusasiamies toimii ilman ennakkolupaa ja ilmoittaa tällaisista toimista asianomaiselle toimielimelle, elimelle tai laitokselle hyvissä ajoin. Asianomainen toimielin, elin tai laitos voi toimittaa oikeusasiamiehelle hyödyllisiä huomioita tai näyttöä. Oikeusasiamies voi myös pyytää asianomaista toimielintä, elintä tai laitosta toimittamaan huomioita tai näyttöä.

2. Oikeusasiamies voi suorittaa luonteeltaan strategisempia oma-aloitteisia tutkimuksia havaitakseen toistuvia tai erityisen vakavia hallinnollisia epäkohtia, edistääkseen parhaita hallintokäytäntöjä unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa ja puuttuakseen ennakkoivasti oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluviin yleisen edun mukaisiin rakenteellisiin kysymyksiin, sanotun kuitenkään rajoittamatta oikeusasiamiehen pääasiallista tehtävää, joka on kantelujen käsitteleminen.

3. Oikeusasiamies voi käydä jäsennellyä ja säännöllistä vuoropuhelua unionin toimielinten, elinten ja laitosten kanssa ja järjestää julkisia kuulemistilaisuuksia ennen suositusten antamista tai missä vaiheessa tahansa sen jälkeen. Oikeusasiamies voi myös analysoida ja arvioida järjestelmällisesti asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen edistystä ja antaa lisäsuosituksia.

4. Unionin toimielimet, elimet ja laitokset toimittavat oikeusasiamiehelle kaikki tämän pyytämät tiedot ja antavat oikeusasiamiehen tutustua asiaankuuluviin asiakirjoihin. Luottamuksellisiin tietoihin tai asiakirjoihin tutustumisen edellytyksenä on unionin asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen luottamuksellisten tietojen käsittelyä koskevien sääntöjen noudattaminen.

Luottamuksellisia tietoja tai asiakirjoja ensimmäisen alakohdan mukaisesti toimittavat toimielimet, elimet tai laitokset ilmoittavat oikeusasiamiehelle luottamuksellisuudesta etukäteen.

Ensimmäisessä alakohdassa olevien säännösten täytäntöön panemiseksi oikeusasiamies sopii etukäteen asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen kanssa luottamuksellisten tietojen tai asiakirjojen käsittelyä koskevista ehdoista.

Asianomaiset toimielimet, elimet tai laitokset antavat tutustuttavaksi jäsenvaltiosta peräisin olevia asiakirjoja, joihin sovelletaan salassapitoa koskevaa lakia, vasta sen jälkeen, kun oikeusasiamiehen yksiköt ovat ottaneet käyttöön asiakirjojen käsittelyä koskevat asianmukaiset toimenpiteet ja suojoitoimet, joilla varmistetaan vastaava luottamuksellisuuden taso asetuksen (EY) N:o 1049/2001 9 artiklan ja asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen turvallisuussääntöjen mukaisesti.

Unionin toimielinten, elinten tai laitosten virkamiesten tai muun henkilöstön on oikeusasiamiehen pyynnöstä todistettava seikoista, jotka liittyvät oikeusasiamiehen meneillään olevaan tutkimukseen. He esiintyvät toimielimensä, elimensä tai laitoksensa nimissä. Heitä sitovat velvollisuudet, jotka perustuvat heihin sovellettaviin sääntöihin. Kun heitä sitoo salassapitovelvollisuus, tätä ei pitäisi tulkita siten, että se kattaa tiedot, jotka liittyvät häirintää tai hallinnollisia epäkohtia koskeviin valituksiin tai tiedusteluihin.

⁽¹⁾ EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

Tiistai 12. helmikuuta 2019

5. Oikeusasiamies tutkii säännöllisesti unionin toimielinten, elinten ja laitosten hallinnollisiin toimiin liittyviä menettelyjä ja arvioi, kykenevätkö ne estämään tehokkaasti eturistiriidat, takaamaan puolueettomuuden ja varmistamaan, että oikeutta hyvään hallintoon kunnioitetaan kaikilta osin. Oikeusasiamies voi yksilöidä ja arvioida kaikilla tasoilla mahdollisia eturistiriitatapauksia, jotka voivat aiheuttaa hallinnollisen epäkohdan, jolloin hän laatii erityispäätelmät ja antaa Euroopan parlamentille tiedoksi asiaan liittyvät tulokset.
6. Jos kansallinen laki sen sallii, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava kiireellisesti oikeusasiamiehelle tämän pyynnöstä tai omasta aloitteestaan kaikki tiedot tai asiakirjat, joiden avulla voidaan selvittää hallinnollisia epäkohtia unionin toimielimissä, elimissä tai laitoksissa. Jos tällaisiin tietoihin tai asiakirjoihin sovelletaan luottamuksellisten tietojen käsittelyä koskevia kansallisia lakeja tai tietojen välittämisen estäviä säännöksiä, asianomainen jäsenvaltio voi antaa oikeusasiamiehen tutustua kyseisiin tietoihin tai asiakirjoihin edellyttäen, että oikeusasiamies sitoutuu käsittelemään niitä sen toimivaltaisen viranomaisen suostumuksella, jolta tiedot tai asiakirjat ovat peräisin. Kuvaus asiakirjasta on esitettävä joka tapauksessa.
7. Jos oikeusasiamiestä ei avusteta tämän toivomalla tavalla, hän antaa asian tiedoksi Euroopan parlamentille, joka toteuttaa aiheelliset toimenpiteet.
8. Jos tutkimuksessa on havaittu hallinnollinen epäkohta, oikeusasiamies antaa asian tiedoksi asianomaiselle toimielimelle, elimelle tai laitokselle ja antaa tarvittaessa suosituksia. Asian tiedoksi saanut toimielin, elin tai laitos antaa oikeusasiamiehelle yksityiskohtaisen lausunnon kolmen kuukauden kuluessa. Oikeusasiamies voi asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen perustellusta pyynnöstä pidentää tätä määräaikaa, joka ei saa ylittää kahta kuukautta. Jos asianomainen toimielin, elin tai laitos ei anna lausuntoa kolmen kuukauden määräajassa tai pidennetyssä määräajassa, oikeusasiamies voi päättää tutkimuksen ilman tällaista lausuntoa.
9. Oikeusasiamies antaa tämän jälkeen asiasta kertomuksen asianomaiselle toimielimelle, elimelle tai laitokselle ja erityisesti, jos havaitun hallinnollisen epäkohdan luonne tai laajuus sitä vaatii, Euroopan parlamentille. Oikeusasiamies voi antaa kertomuksessaan suosituksia. Oikeusasiamies antaa kantelun tekijälle tiedoksi tutkimuksen tulokset, asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen lausunnon ja mahdolliset kertomuksessa antamansa suositukset.
10. Oikeusasiamies voi omasta aloitteestaan tai Euroopan parlamentin pyynnöstä saapua Euroopan parlamentin kuultavaksi tarkoituksenmukaisimmalla tasolla, jos tämä on tarpeen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen toimintaa koskevan tutkimuksen yhteydessä.
11. Oikeusasiamies pyrkii mahdollisuuksien mukaan löytämään ratkaisun kyseisen toimielimen, elimen tai laitoksen kanssa hallinnollisen epäkohdan poistamiseksi ja tyydyttävän vastauksen antamiseksi kanteluun. Oikeusasiamies antaa kantelun tekijälle tiedoksi ehdotetun ratkaisun ja mahdolliset asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen huomiot. Kantelun tekijällä on halutessaan oikeus toimittaa oikeusasiamiehelle missä vaiheessa tahansa huomioita tai lisätietoja, jotka eivät olleet tiedossa kantelun toimittamishetkellä.
12. Oikeusasiamies antaa kunakin vuonna istuntokauden lopussa Euroopan parlamentille kertomuksen suorittamiensa tutkimusten tuloksista. Kertomuksen on sisällettävä arviointi oikeusasiamiehen suositusten noudattamisesta ja arviointi käytettävissä olevien resurssien riittävydestä oikeusasiamiehen tehtävien hoitamiseen. Näistä arvioinneista voidaan myös laatia erilliset kertomukset.

4 artikla

Oikeusasiamies ja oikeusasiamiehen henkilöstö käsittelevät oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevia muita pyyntöjä kuin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja pyyntöjä asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 säädetyt ehtoja ja rajoituksia noudattaen.

Kun oikeusasiamies käsittelee kanteluja, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua unionin toimielimen, elimen tai laitoksen laatimiin tai vastaanottamiin asiakirjoihin, hän antaa asiaa huolellisesti analysoituaan ja otettuaan kaikki tarvittavat näkökohdat huomioon suosituksen, joka koskee oikeutta tutustua kyseisiin asiakirjoihin. Asianomainen toimielin, elin tai laitos vastaa asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 säädetyssä määräajassa. Jos asianomainen toimielin, elin tai laitos ei noudata oikeusasiamiehen suositusta sallia asiakirjoihin tutustuminen, sen on perusteltava kieltäytymisensä asianmukaisesti. Tällaisissa tapauksissa oikeusasiamies ilmoittaa kantelun tekijälle saatavilla olevista oikeussuojakeinoista, mukaan luettuina käytettävissä olevat menettelyt, joilla asia voidaan viedä Euroopan unionin tuomioistuimeen.

Tiistai 12. helmikuuta 2019

5 artikla

Oikeusasiamies arvioi ja tarkastelee säännöllisesti unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa käytössä olevia henkilöstösääntöjen 22 a artiklan mukaisia toimintapolitiikkoja ja menettelyjä ja laatii tarvittaessa konkreettisia parannussuosituksia, jotta varmistetaan virkamiesten ja muun henkilöstön, jotka ilmoittavat seikoista henkilöstösääntöjen 22 a artiklan mukaisesti, täysimääräinen suojele. Oikeusasiamies voi pyynnöstä antaa luottamuksellisesti tietoa, puolueetonta neuvontaa ja asiantuntijaohjausta virkamiehille ja muulle henkilöstölle siitä, kuinka menetellä asianmukaisesti silloin, kun kyse on henkilöstösääntöjen 22 a artiklassa tarkoitetuista seikoista, myös siltä osin kuin on kyse unionin oikeuden asiaan liittyvien säännösten ja määräysten soveltamisalasta.

Oikeusasiamies voi myös tehdä tiedusteluja virkamiesten ja muun henkilöstön, jotka ilmoittavat seikoista henkilöstösääntöjen 22 a artiklan mukaisesti – ja jotka voivat ilmoittaa seikoista luottamuksellisesti ja anonyymisti – toimittamien tietojen perusteella, jos kuvatut seikat voivat muodostaa hallinnollisen epäkohdan unionin toimielimessä, elimessä tai laitoksessa. Jotta tämä olisi mahdollista, sovellettavista salassapitovelvollisuutta koskevista henkilöstöä koskevista säännöistä voidaan poiketa.

6 artikla

1. Oikeusasiamies ja oikeusasiamiehen henkilöstö, joihin sovelletaan SEUT 339 artiklaa ja Euratomin perustamissopimuksen 194 artiklaa, eivät saa paljastaa tietoja tai asiakirjoja, joita he ovat saaneet haltuunsa suorittamiensa tutkimusten yhteydessä. Erityisesti he eivät saa paljastaa oikeusasiamiehelle toimitettuja luottamuksellisia tietoja tai asiakirjoja tai henkilötietojen suojaa koskevan unionin lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvia asiakirjoja taikka mitään tietoja, jotka voisivat aiheuttaa haittaa kantelun tekijälle tai jollekin muulle henkilölle, jota asia koskee, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.

2. Jos oikeusasiamies saa tietoonsa tutkimusten yhteydessä seikkoja, joilla hän arvioi voivan olla rikosoikeudellista merkitystä, hän antaa asian viipymättä tiedoksi kansallisille toimivaltaisille viranomaisille ja, jos asia kuuluu niiden toimivaltaan, Euroopan petostentorjuntavirastolle ja Euroopan syyttäjänvirastolle. Oikeusasiamies antaa asian tarvittaessa tiedoksi myös sille unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle, jonka alaisena asianomainen virkamies tai muun henkilöstön jäsen on ja joka voi soveltaa Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 olevan 17 artiklan toista kohtaa.

Oikeusasiamies voi myös ilmoittaa asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle tai laitokselle seikat, joiden perusteella niiden henkilöstön jäsenen käyttäytyminen asetetaan kyseenalaiseksi, sekä mahdollisesta jatkuvasta toiminnasta, joka haittaa meneillään olevaa tutkimusta.

Oikeusasiamies antaa tiedoksi tällaiset ilmoitukset kantelun tekijälle ja muille henkilöille, joita asia koskee ja joiden henkilöllisyys on tiedossa.

7 artikla

1. Oikeusasiamies voi kulloinkin sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti toimia yhteistyössä jäsenvaltioissa toimivien vastaavien viranomaisten kanssa.

2. Oikeusasiamies tekee tehtäviinsä kuuluvilla aloilla yhteistyötä Euroopan unionin perusoikeusviraston ja muiden toimielinten ja elinten kanssa välttämättä niiden toiminnan kanssa.

8 artikla

1. Oikeusasiamies valitaan ja hänet voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi SEUT 228 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Oikeusasiamies valitaan sellaisten henkilöiden joukosta, jotka ovat unionin kansalaisia, joilla on täydet kansalais- ja poliittiset oikeudet, joiden riippumattomuus on kiistaton, jotka eivät ole olleet kansallisten hallitusten tai unionin toimielinten jäseniä kolmen edeltävän vuoden aikana, jotka täyttävät kotimaassaan oikeuslaitoksen virkojen riippumattomuusvaatimukset ja joilla on tunnetusti tarvittava pätevyys ja kokemus oikeusasiamiehen tehtävien hoitamiseen.

Tiistai 12. helmikuuta 2019

9 artikla

1. Perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitetut oikeusasiamiehen tehtävät päättyvät hänen toimikautensa päättyessä, hänen erotessaan tehtävästä tai kun hänet erotetaan.
2. Lukuun ottamatta tilannetta, jossa on kyse oikeusasiamiehen erottamisesta, oikeusasiamies hoitaa edelleen tehtäviään, kunnes uusi oikeusasiamies on valittu.
3. Oikeusasiamiehen tehtävien päättyessä ennaikaisesti uusi oikeusasiamies nimitetään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun toimi on jäänyt täyttämättä, Euroopan parlamentin vaalikauden loppuajaksi. Ennen kuin uusi oikeusasiamies on valittu, 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu johtava virkamies on vastuussa kiireellisistä asioista, jotka kuuluvat oikeusasiamiehen toimivaltaan.

10 artikla

Jos Euroopan parlamentti aikoo pyytää oikeusasiamiehen erottamista SEUT 228 artiklan 2 kohdan mukaisesti, se kuulee oikeusasiamiestä ennen tällaisen pyynnön esittämistä.

11 artikla

1. Hoitaessaan perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettuja tehtäviä oikeusasiamies toimii SEUT 228 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Oikeusasiamies pidättäytyy kaikista toimista, jotka ovat ristiriidassa kyseisten tehtävien luonteen kanssa.
2. Aloittaessaan tehtäviensä hoitamisen oikeusasiamies antaa unionin tuomioistuimen täysistunnossa juhlallisen vakuutuksen luvaten hoitaa perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettuja tehtäviä täysin riippumattomana ja puolueettomana sekä noudattaa toimikauden ajan ja sen jälkeen tehtävistään johtuvia velvollisuuksia. Juhlalliseen vakuutukseen on sisällyttävä erityisesti velvollisuus osoittaa kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun hänelle toimikauden päätyttyä tarjotaan tiettyjä tehtäviä tai etuja.

12 artikla

1. Oikeusasiamies ei saa toimikautensa aikana harjoittaa muuta poliittista tai hallinnollista toimintaa taikka muuta palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa.
2. Oikeusasiamies rinnastetaan palkan, korvausten ja vanhuuseläkkeen osalta unionin tuomioistuimen tuomariin.
3. Pöytäkirjassa N:o 7 olevia 11–14 ja 17 artiklaa sovelletaan oikeusasiamieheen sekä hänen sihteeristönsä virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön.

13 artikla

1. Oikeusasiamiehelle osoitetaan asianmukainen talousarvio, joka riittää varmistamaan oikeusasiamiehen riippumattomuuden sekä perussopimuksissa ja tässä asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamisen.
2. Oikeusasiamiestä avustaa sihteeristö, jonka johtavan virkamiehen nimittää oikeusasiamies.
3. Oikeusasiamiehen olisi pyrittävä saavuttamaan sukupuolten tasa-arvo oikeusasiamiehen sihteeristön kokoonpanossa.
4. Oikeusasiamiehen sihteeristön virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovelletaan unionin virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavia voimassa olevia sääntöjä. Virkamiesten ja muun henkilöstön lukumäärä vahvistetaan vuosittain talousarviomenettelyn yhteydessä, ja sen on oltava riittävä oikeusasiamiehen tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen ja työtaakkaan nähden.
5. Unionin ja jäsenvaltioiden virkamiehet ja muu henkilöstö, jotka on nimitetty oikeusasiamiehen sihteeristöön, siirretään yksikön edun mukaisesti ja heille taataan täysi oikeus palata myöhemmin alkuperäiseen toimielimeen, elimeen tai laitokseen.
6. Oikeusasiamies rinnastetaan oikeusasiamiehen henkilöstöä koskevissa kysymyksissä toimielimiin henkilöstösääntöjen 1a artiklan mukaisesti.

Tiistai 12. helmikuuta 2019

14 artikla

Oikeusasiamies arvioi käytössä olevat menettelyt, joilla ehkäistään kaikenlaista ja -luonteista häirintää unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, sekä mekanismit, joilla rangaistaan häirintään syyllistyneitä. Oikeusasiamies laatii asianmukaiset päätelmät siitä, ovatko kyseiset menettelyt suhteellisuutta, riittävyttä ja tehokasta toimintaa koskevien periaatteiden mukaisia ja tarjoavatko ne uhreille tehokasta suojelua ja tukea.

Oikeusasiamies tutkii oikea-aikaisesti, käsittelevätkö unionin toimielimet, elimet ja laitokset kaikenlaisia ja -luonteisia häirintätapauksia asianmukaisesti noudattamalla tarkasti säädettyjä menettelyjä kantelujen yhteydessä. Oikeusasiamies laatii asianmukaiset päätelmät asiasta.

Oikeusasiamies nimittää sihteeristöön henkilön tai nimeää rakenteen, jolla on asiantuntemusta häirintätapauksista ja joka pystyy arvioimaan oikea-aikaisesti, käsitelläänkö kaikenlaista ja -luonteista häirintää, mukaan lukien sukupuolinen häirintä, asianmukaisesti unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa, ja antamaan tarvittaessa neuvoja virkamiehille ja muulle henkilöstölle.

15 artikla

Oikeusasiamiehen kotipaikka on sama kuin Euroopan parlamentin kotipaikka.

16 artikla

Tämän asetuksen soveltamista koskevat tiedonannot jäsenvaltioiden kansallisille viranomaisille toimitetaan jäsenvaltioiden unionissa olevien pysyvien edustustojen kautta.

17 artikla

Oikeusasiamies antaa tämän asetuksen täytäntöönpanomääräykset. Niiden on oltava tämän asetuksen mukaisia, ja niihin on sisällyttävä määräykset vähintään seuraavista seikoista:

- a) kantelun tekijän ja asianomaisen toimielimen, elimen tai laitoksen menettelylliset oikeudet;
- b) sukupuolisen häirinnän tapauksista ja unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien virkamiesten tai muun henkilöstön suojelun varmistaminen unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa henkilöstösääntöjen 22 a artiklan mukaisesti (väärinkäytösten paljastaminen);
- c) kantelun vastaanottaminen, käsittely ja käsittelyn päättäminen;
- d) oma-aloitteiset tutkimukset;
- e) jatkotutkimukset; ja
- f) tietojenkeruutoimet.

18 artikla

Kumotaan päätös 94/262/EHTY, EY, Euratom.

19 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
